

ผลการประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๙

ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๒๔- ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอสรุปผลการประชุมโดยมีสาระสำคัญดังนี้
ตามที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้อนุมัติให้ผู้แทนจากสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตร
และอาหารแห่งชาติ (มกอช.) เข้าร่วมประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS/WTO
Committee) สมัยสามัญครั้งที่ ๕๙ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส ตั้งแต่วันที่ ๒๔- ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗ นั้น

สำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ ขอสรุปผลการประชุมโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. การประชุมอย่างไม่เป็นทางการ คือ

๑.๑ มาตรฐานเอกชนที่เกี่ยวข้องกับสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS-Related Private Standards) ประเทศจีนและนิวซีแลนด์ในนามของ Co-Stewards ได้เขียนเอกสารรายงานการทำงาน (G/SPS/W/276) ของคณะทำงานผ่านระบบสารสนเทศ (Electronic working group – e-WG) เกี่ยวกับร่างคำนิยามของมาตรฐานเอกชน ซึ่งได้เสนอคำนิยามคือ "An SPS-related private standard is a written requirement or a set of written requirements of a non-governmental entity which are related to food safety, animal or plant life or health and for common and repeated use." อย่างไรก็ตามที่ประชุมยังไม่มีฉันทามติต่อร่างคำนิยามดังกล่าว เนื่องจากยังมีหลายประเทศคัดค้าน เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป แคนาดา ที่ประชุมจึงมีข้อสรุปให้ฝ่ายเลขานุการหาคำนิยามของมาตรฐานเอกชน (private standard) ที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานต่างๆ และนำเสนอในการประชุมครั้งต่อไป นอกจากนี้ที่ประชุมยังได้หารือถึงแผนปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับ SPS Private Standard เช่น ปากีสถานขอให้องค์กรมาตรฐานระหว่างประเทศ ได้แก่ OIE IPPC และ Codex รายงานมาตรฐานเอกชนให้กับประเทศสมาชิกทราบ

๑.๒ การทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการ SPS ครั้งที่ ๔

๑) ประเด็นและข้อเสนอที่ได้รับจากประเทศสมาชิกเพื่อพิจารณา โดยคณะทำงานร่วมกับประเทศแคนาดาได้เตรียมร่างคู่มือรายงานเพื่อให้ประเทศสมาชิกได้เสนอข้อคิดเห็น ในขณะที่กลุ่มสหภาพยุโรปได้ส่งข้อเสนอ (proposal) ที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในการเสนอมาตรการ SPS ให้ได้ข้อมูลที่มีคุณภาพและมีความเข้าใจ รวมทั้งระยะเวลาในการตีพิมพ์มาตรการทั่วไปและฉุกเฉิน โดยที่ประชุมยังเห็นด้วยที่จะจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องความปลอดภัยทุกๆ ๓ ปี เพื่อให้หน่วยประสานงานและหน่วยงานแจ้งประกาศ (NEQ และ NNA) ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ในเรื่องรูปแบบ Notification และยังมีโครงการที่จะปรับปรุงระบบการแจ้งออนไลน์ SPS NNS และระบบฐานข้อมูล SPS IMS นอกจากนี้ประเทศแอฟริกาได้เสนอหัวข้อการประเมินความเสี่ยงกับระดับการปกป้องที่เหมาะสมที่จะเกิดผลกระทบทางการค้าที่น้อยที่สุดบรรจุไว้เป็นประเด็นในการทบทวนการดำเนินการใช้มาตรการ SPS ด้วย

๒) ประธานที่ประชุมเห็นว่าควรมีการติดตามผลจากการประชุมอย่างใกล้ชิด ได้แก่ ๑) เรื่อง catalogue of instrument ที่แคนาดาทำงานร่วมกับฝ่ายเลขฯ ๒) การแก้ไขที่เฉพาะเจาะจง (specific modification) เกี่ยวกับขั้นตอนการดำเนินงานเสนอโดยสหภาพยุโรป ซิลี โมร็อกโก และนอร์เวย์ ๓) การเสนอข้อคิดเห็นและคำแนะนำเกี่ยวกับโปรแกรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องการวิเคราะห์ความเสี่ยง ๔) เอกสารประชุม (thematic session proposals) เสนอโดยสวิสเซอร์แลนด์

๒. การประชุมคณะกรรมการ SPS สมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๙ ในวันที่ ๒๔ - ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๗
สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

- ๒.๑ การเสนอข้อกังวลทางการค้าระหว่างประเทศ (Specific Trade Concerns: STCs)
- ๒.๑.๑ ที่ประชุมมีการพิจารณาประเด็นข้อกังวลทางการค้าที่สำคัญและเป็นเรื่องใหม่ ได้แก่
- จีนแสดงความกังวลต่อมาตรการป้องกันของสหภาพยุโรปในการนำเข้าผลิตภัณฑ์สัตว์
  - เอกวาดอร์แสดงความกังวลในการประเมินความเสี่ยงในการนำเข้ากุ้งของบราซิล
  - จีนแสดงความกังวลต่อข้อกำหนดของเกาหลีใต้ในการรับรองการปราศจากเชื้อโรคไวรัสในอาหารสัตว์
- ๒.๑.๒ ที่ประชุมมีการพิจารณาข้อกังวลทางการค้าที่เป็นเรื่องเดิม และยังไม่สามารถหาข้อสรุปได้ ดังนี้
- สหภาพยุโรปแสดงความกังวลต่อมาตรการของรัสเซียในการส่งออกสุกรมีชีวิตและผลิตภัณฑ์
  - จีนแสดงความกังวลต่อการที่สหรัฐอเมริกากำหนดปริมาณการตกค้างของสาร Procymidone ในหอมหัวใหญ่
  - เอกวาดอร์แสดงความกังวลต่อการประเมินความเสี่ยงสำหรับการนำเข้ากุ้งของบราซิล
  - ญี่ปุ่นแสดงความกังวลต่อจีนที่ยังห้ามนำเข้าสินค้าเนื่องจากอุบัติเหตุโรงงานนิวเคลียร์
  - ญี่ปุ่นแสดงความกังวลต่อเกาหลีใต้ที่ยังห้ามนำเข้าอาหารคนและสัตว์เนื่องจากอุบัติเหตุโรงงานนิวเคลียร์
  - อินโดนีเซียแสดงความกังวลต่อนโยบายของจีนในการนำเข้ารังนก
  - สหภาพยุโรปแสดงความกังวลต่อเงื่อนไขการนำเข้าเนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ของอินเดีย
  - รัสเซียแสดงความกังวลต่อสหภาพยุโรปในเรื่องอนุภูมิที่ใช้ฆ่าเชื้อผลิตภัณฑ์เนื้อแปรรูป
  - เปรูและเอกวาดอร์แสดงความกังวลต่อกฎระเบียบ Novel food ของสหภาพยุโรป

๓. การหารือเรื่องการจัดตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อแก้ไขปัญหามาตรการ SPS ระหว่างสมาชิก (Ad hoc Consultation) ในการประชุมครั้งนี้

กลุ่มประเทศอาเซียนได้มีการหารือกรอบเกี่ยวกับท่าทีในการจัดตั้งคณะทำงาน Ad hoc Consultation โดยกลุ่มประเทศอาเซียนมีท่าทีในเบื้องต้นจะสนับสนุนที่ประชุมในการจัดตั้งคณะทำงาน อย่างไรก็ตามในการประชุมอย่างเป็นทางการ ประเทศอินเดียยังคงคัดค้านกลไกการจัดตั้งคณะทำงาน ที่ประชุมจึงมีมติให้ประเทศอินเดียนำเสนอเอกสารในประเด็นที่มีข้อสงสัยให้ฝ่ายเลขานุการทราบ และนำเวียนให้ที่ประชุมและคณะทำงานช่วยกันพิจารณาให้คำอธิบายแก่อินเดียในการประชุมครั้งต่อไป

๔. การหารือทวิภาคีกับประเทศคู่ค้า มีประเทศสมาชิกขอหารือทวิภาคีกับผู้แทน มกอช. และ อัครราชทูตที่ปรึกษา (Minister Counselor, Agriculture) คณะผู้แทนถาวรไทยประจำองค์การการค้าโลก ดังนี้

๔.๑ การหารือทวิภาคีกับประเทศเม็กซิโก

ผู้แทนประเทศเม็กซิโกได้หารือกับผู้แทนไทยในประเด็นการส่งออกองุ่น (Table grapes) มายังไทยโดยต้องการทราบความคืบหน้าในการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืช (Pest risk analysis) โดยผู้แทนเม็กซิโกแจ้งว่าได้ส่งเอกสารประกอบรวมถึงข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเรียบร้อยแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ แต่ยังไม่ได้รับจดหมายยืนยันการได้รับข้อมูลจากไทย ทั้งนี้ผู้แทนไทยได้แจ้งให้ทราบว่าการวิชาการเกษตรมีแผนที่จะทำการวิเคราะห์ความเสี่ยงศัตรูพืชในองุ่นของเม็กซิโกภายในปีนี้ โดยระยะเวลาในการวิเคราะห์ขึ้นอยู่กับชนิดของสินค้า ทั้งนี้เม็กซิโกขอให้หน่วยงานที่รับผิดชอบเรื่องดังกล่าวของไทยพิจารณาแจ้งจดหมายทางการยืนยันการได้รับข้อมูลและแจ้งความคืบหน้าและระยะเวลาในการวิเคราะห์

๔.๒ การหารือทวิภาคีกับประเทศญี่ปุ่น

ผู้แทนญี่ปุ่นได้หารือกับไทยเรื่องความคืบหน้าของการขอให้สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) พิจารณาปรับลดมาตรการตรวจเข้มการปนเปื้อนของสารกัมมันตรังสีในอาหาร และ เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เนื่องจากข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ที่ทางญี่ปุ่นแสดงกับไทย พบว่าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในจังหวัดต่างๆ ของญี่ปุ่นไม่พบการปนเปื้อนของสารกัมมันตรังสี ทั้งนี้ผู้แทนไทย เสนอให้ญี่ปุ่นประสานส่งข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ฉบับล่าสุดให้ อย. อีกทางหนึ่ง

๔.๓ การหารือทวิภาคีกับประเทศออสเตรเลีย

ผู้แทนประเทศออสเตรเลียได้ขอความคืบหน้าในประเด็นเรื่องวิธีการกำจัดศัตรูพืชสำหรับการส่งออกผลิตภัณฑ์พืชสวนมายังประเทศไทย ทั้งนี้ผู้แทนไทยได้แจ้งว่าขณะนี้ NPPPO กำลังพิจารณาคำขอการปรับใช้ มาตรการฉายรังสีสำหรับผลไม้สดนำเข้าจากออสเตรเลีย เช่น อะโวคาโด เซอร์รี่ และซิมเมอร์ฟรุต เป็นต้น และเนื่องจาก ประเด็นการฉายรังสีเป็นเรื่องใหม่ จึงอาจใช้เวลาในการพิจารณาข้อมูลแตกต่างกันตามชนิดของสินค้า รวมทั้งการใช้ เมทิลโบรไมด์ซึ่งต้องพิจารณาจากข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่ไทยขอสอบถามความคืบหน้าเรื่องการรับรอง ระบบฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์กึ่งไทย เนื่องจากออสเตรเลียเคยแจ้งว่าอยู่ในระหว่างการพิจารณาและตรวจสอบ เอกสารก่อนเดินทางมาตรวจรับรองฟาร์มคอมพาร์ทเมนต์ในประเทศไทย โดยผู้แทนออสเตรเลียแจ้งว่าจะ ติดตามประเด็นดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและแจ้งให้ทราบโดยเร็ว

๕. โครงการวิจัย Implementing SPS measures to facilitate trade

โครงการวิจัยนี้ได้ศึกษาการนำมาตรการ SPS มาปฏิบัติให้สอดคล้องกับการอำนวยความสะดวกทางการค้า และเพื่อหาปัจจัยหลักและหลักปฏิบัติที่ดีในการปฏิบัติตามมาตรการ SPS เพื่อลดต้นทุนแฝงทางการค้าที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้มาตรการ SPS รวมถึงจัดทำคำแนะนำเพื่อส่งเสริมงานในอนาคตและเน้นความร่วมมือในด้าน SPS โดยผู้แทนของหน่วยงาน Standards and Trade Development Facility (STDF) ได้รายงานถึงผลการดำเนินงานในประเทศไทยที่เกี่ยวกับการนำเข้าส่งออกผลิตภัณฑ์กึ่งที่กรมประมงได้แสดงความจำนงในการเข้าร่วมการศึกษาดังกล่าว โดยในเบื้องต้น STDF เห็นว่าระบบ SPS ของไทยในเรื่องดังกล่าว มีผลในระดับประสิทธิภาพปานกลาง (Moderate Efficiency) และมีข้อเสนอแนะ เช่น ควรลดความซ้ำซ้อนในการตรวจสอบสินค้าเพื่อการส่งออกที่เกิดขึ้นระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และควรมีการทำความตกลงร่วมกับประเทศคู่ค้า เป็นต้น ทั้งนี้ STDF ได้แจ้งให้ทราบว่าการศึกษาดังกล่าวเป็นการนำเสนอในเบื้องต้นและ

จะนำความเห็นที่ได้จากการนำเสนอครั้งนี้ไปปรับปรุง และนำส่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ความเห็นชอบ และเผยแพร่เป็นเอกสาร STDF อย่างเป็นทางการต่อไป

๖. การปรับปรุงร่างระเบียบภายใต้กฎระเบียบความปลอดภัยอาหารฉบับใหม่ของ สหรัฐอเมริกา (FSMA)

สหรัฐอเมริกาประกาศร่างระเบียบใหม่เพื่อเป็นการป้องกันควบคุมโรงงานผลิตอาหาร การตรวจสอบ ผู้จัดหาต่างประเทศ และการผลิตเพื่อความปลอดภัย ทั้งนี้สหรัฐอเมริกาจะให้โอกาสทุกภาคส่วนแสดง ความเห็น ทั้งนี้ ได้นำเสนอขั้นตอนปฏิบัติตามร่างประกาศประกอบด้วย ขั้นตอนที่ ๑ การเสนอร่างกฎระเบียบ และการเสนอข้อคิดเห็น ขั้นตอนที่ ๒ ดำเนินการพิจารณาข้อคิดเห็นและออกระเบียบฉบับสุดท้าย (Final Rule) ขั้นตอนที่ ๓ การปฏิบัติตามกฎระเบียบซึ่งต้องยึดวันบังคับใช้ นอกจากนี้ยังมีคู่มือเพิ่มเติมสำหรับ ภาควิชาการ (Guidance Document) รวมทั้งกำหนด Rulemaking ได้แก่ ร่างกฎระเบียบมาตรฐาน ความปลอดภัยของการเพาะปลูก การเก็บเกี่ยวและการเก็บรักษาผลผลิตเพื่อการบริโภค ร่างโปรแกรมการ ทวนสอบผู้จัดหาสินค้าอาหารคนและสัตว์จากต่างประเทศ ร่างตรวจรับรองผู้ประเมินที่สามหรือการรับรอง ระบบงานหน่วยรับรอง และร่างสัญลักษณ์ในการขนส่งอาหารคนและสัตว์ เป็นต้น

จากผลการประชุมดังกล่าว มกอช. เห็นควรส่งรายงานให้กรมปศุสัตว์ กรมวิชาการเกษตร กรมประมง และสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาทราบเพื่อจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ที่มา กองนโยบายมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหาร